

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ПОЛТАВСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ АГРАРНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
Кафедра менеджменту ім. І. А. Маркіної

СИЛАБУС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ
(вибіркова фахова навчальна дисципліна)

КОМАНДОУТВОРЕННЯ ТА КОМАНДНИЙ МЕНЕДЖМЕНТ

Розробник: Варахсіна Олена, доцент кафедри менеджменту ім. І.А. Маркіної,
кандидат економічних наук, доцент

ПОЛТАВА 2022 р.

Форма опису навчальної дисципліни та інформація про розробника

Назва навчальної дисципліни	<i>Командоутворення та командний менеджмент</i>
Місце в індивідуальному навчальному плані здобувача вищої освіти	<i>вибіркова фахова навчальна дисципліна</i>
Назва структурного підрозділу	<i>кафедра менеджменту ім. І.А. Маркіної навчально-наукового інституту економіки, управління, права та інформаційних технологій</i>
Контактні дані розробників, які залучені до викладання	викладач: <i>Вараксіна Олена</i> , кандидат економічних наук, доцент контакти: ауд. 488а (навчальний корпус №4) e-mail: <i>olena.varaksina@pdaa.edu.ua</i> тел. <i>+380996411199</i> сторінка викладача: <i>https://www.pdaa.edu.ua/people/varaksina_olenaviktorivna</i>
Рівень вищої освіти	<i>перший (бакалаврський) рівень</i>
Спеціальність Освітня програма	<i>073 Менеджмент ОПП Менеджмент підприємства</i>
Попередні умови для вивчення навчальної дисципліни	<i>Базові знання з університетської освіти, менеджменту, операційного менеджменту.</i>

Заплановані результати навчання:

Метою вивчення дисципліни: сформувати систему професійних компетентностей (знань і практичних вмінь та навичок) щодо формування ефективних команд, як однієї з перспективних моделей менеджменту, що забезпечує ефективний організаційний розвиток. ознайомлення з важелями управління командою.

Основні завдання навчальної дисципліни: вивчення основних понять і категорій командного менеджменту та управління; опанування закономірностей, принципів роботи в команді; розуміння змісту процесів та технологій управління командою; навчання навикам планування, організування, мотивування, контролювання та регулювання для забезпечення ефективності діяльності організації; набуття практичних навичок обґрунтування та прийняття раціональних управлінських рішень залежно від сформованої проблеми в роботі команди; навчання навикам пошуку, збирання, аналізу інформації про ролі в команді, функції та основні канали комунікації; вироблення умінь та набуття практичних навичок для взаємодії, лідерства в команді, самостійної і командної роботи, гнучкого мислення, відкритості до нових знань; оцінювання ефективності роботи команди; формування та оцінювання соціально-психологічного клімату команди

Компетентності:

загальні:

ЗК 3. Здатність до абстрактного мислення, аналізу, синтезу.

ЗК 4. Здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях.

ЗК 5. Знання та розуміння предметної області та розуміння професійної діяльності.

фахові:

ФК 9. Здатність працювати в команді та налагоджувати міжособистісну взаємодію при вирішенні професійних завдань.

ФК 10. Здатність оцінювати виконувані роботи, забезпечувати їх якість та мотивувати персонал організації.

ФК 19. Уміння організовувати власну діяльність та діяльність підлеглих; складати основні види управлінської документації, управляти офісом.

Програмні результати навчання:

ПРН 9. Демонструвати навички взаємодії, лідерства, командної роботи.;

ПРН 14. Ідентифікувати причини стресу, адаптувати себе та членів команди до стресової ситуації, знаходити засоби до її нейтралізації.

Структура (тематичний план) навчальної дисципліни

Назви тем	Кількість годин							
	денна форма 073МЕН бд 2021				заочна форма 073МЕН бз 2021			
	разом	у тому числі			разом	у тому числі		
		л	п	с.р.		л	п	с.р.
1. Команди в організації: формування, розвиток і функціонування.	14	2	2	10	14	-	-	14
2. Класифікація команд.	14	2	2	10	14	-	-	14
3. Фактори ефективної командної взаємодії.	14	2	2	10	16	-	-	16
4. Процес командування та динаміка командної роботи.	14	2	2	10	16	-	-	16
5. Тімбілднг та командна робота	16	2	4	10	16	-	-	16
6. Лідерство та командування.	16	2	4	10	16	2	-	14
7. Командний менеджмент в умовах глобалізації економіки.	16	2	4	10	14	2	2	10
8. Командна синергія і ефективність команди	16	2	4	10	14	2	2	10
в т.ч. контрольна робота	-	-	-	-	15	-	-	15
Усього годин	120	16	24	80	120	6	4	110

Форми контролю результатів навчання

Програмні результати навчання	Форми контролю результатів навчання здобувачів вищої освіти				
	опитування	виконання вправ на практичних заняттях	розв'язування тестів *	виконання завдань самостійної роботи (контрольна робота*)	Разом
ПРН 9. Демонструвати навички взаємодії, лідерства, командної роботи.	10	14	12	14	50
ПРН 14. Ідентифікувати причини стресу, адаптувати себе та членів команди до стресової ситуації, знаходити засоби до її нейтралізації.	10	14	12	14	50
Разом	20	28	24	28	100

*- для здобувачів вищої освіти заочної форми навчання

*- для здобувачів вищої освіти заочної форми навчання передбачено підсумковий наскрізний тест

Форма проведення підсумкового контролю згідно робочого та навчального плану – залік.

Схема нарахування балів з навчальної дисципліни

073МЕН_бд_2021

Назва теми	Форми контролю результатів навчання здобувачів вищої освіти				Разом
	опитування	виконання вправ на практичних заняттях	розв'язування тестів	виконання завдань самостійної роботи	
1.Команди в організації: формування, розвиток і функціонування.	2	3	3	3	11
1. Класифікація команд.	2	3	3	3	11
3. Фактори ефективної командної взаємодії.	2	3	3	3	11
4.Процес командування та динаміка командної роботи.	2	3	3	3	11
5. Тімбілднг та командна робота	3	4	3	4	14
6.Лідерство та командування.	3	4	3	4	14
7.Командний менеджмент в умовах глобалізації економіки.	3	4	3	4	14
8.Командна синергія і ефективність команди	3	4	3	4	14
Разом	20	28	24	28	100

Критерії оцінювання результатів опитування здобувачів вищої освіти

Бали	Критерії оцінювання навчальних досягнень
3	Здобувач продемонстрував високий рівень продемонстрував високий рівень знання теорій, методів і функцій командування, сучасних концепцій управління командною роботою; навичок самостійної роботи, гнучкого мислення, відкритості до нових знань, критичності та самокритичності; навичок взаємодії; навичок обґрунтування дієвих інструментів командної роботи організації; вірно описує зміст функціональних сфер діяльності організації. Завдання виконані повністю вірно та оформлення відповідає вимогам, є практичні приклади та власні роздуми з теми заняття. Здані виконані завдання вчасно.
2	Здобувач продемонстрував середній рівень знання теорій, методів і функцій командування, сучасних концепцій управління командною роботою; навичок самостійної роботи, гнучкого мислення, відкритості до нових знань, критичності та самокритичності; навичок взаємодії; навичок обґрунтування дієвих інструментів командної роботи організації; вірно описує зміст функціональних сфер діяльності організації..
1	Здобувач продемонстрував низький рівень (або його відсутність) знання теорій, методів і функцій командування, сучасних концепцій управління командною роботою; навичок самостійної роботи, гнучкого мислення, відкритості до нових знань, критичності та самокритичності; навичок взаємодії; навичок обґрунтування дієвих інструментів командної роботи організації; вірно описує зміст функціональних сфер діяльності організації.

**Критерії оцінювання результатів виконання вправ на практичних заняттях
здобувачів вищої освіти**

Бали	Критерії оцінювання навчальних досягнень
4	Здобувач продемонстрував високий рівень знання теорій, методів і функцій командоутворення, сучасних концепцій управління командною роботою; навичок самостійної роботи, гнучкого мислення, відкритості до нових знань, критичності та самокритичності; навичок взаємодії; навичок обґрунтування дієвих інструментів командної роботи організації; вірно описує зміст функціональних сфер діяльності організації.
3	Здобувач продемонстрував середній рівень знання теорій, методів і функцій командоутворення, сучасних концепцій управління командною роботою; навичок самостійної роботи, гнучкого мислення, відкритості до нових знань, критичності та самокритичності; навичок взаємодії; навичок обґрунтування дієвих інструментів командної роботи організації; вірно описує зміст функціональних сфер діяльності організації.
1-2	Здобувач продемонстрував низький рівень (або його відсутність) знання теорій, методів і функцій командоутворення, сучасних концепцій управління командною роботою; навичок самостійної роботи, гнучкого мислення, відкритості до нових знань, критичності та самокритичності; навичок взаємодії; навичок обґрунтування дієвих інструментів командної роботи організації; вірно описує зміст функціональних сфер діяльності організації. Відповіді невірні, або містять значні помилки, що здебільшого належать до того рівня, який неможливо оцінити. Присутні помилки в оформленні та / або невчасна здача завдання. Або завдання не виконане зовсім.

Критерії оцінювання розв'язання тестів здобувачів вищої освіти

Бали	Критерії оцінювання навчальних досягнень
4	Здобувач продемонстрував високий рівень знання теорій, методів і функцій командоутворення, сучасних концепцій управління командною роботою; навичок самостійної роботи, гнучкого мислення, відкритості до нових знань, критичності та самокритичності; навичок взаємодії; навичок обґрунтування дієвих інструментів командної роботи організації; вірно описує зміст функціональних сфер діяльності організації. Завдання виконані повністю вірно та оформлення відповідає вимогам, є практичні приклади та власні роздуми з теми заняття. Здані виконані завдання вчасно.
3	Здобувач продемонстрував достатній рівень розуміння та використання вироблення, прийняття та реалізації управлінських рішень щодо командоутворення та командної роботи; вміння відшукувати та узагальнювати інформацію, формулювання висновків, але допустив одну помилку;
2	Здобувач продемонстрував середній рівень знання теорій, методів і функцій командоутворення, сучасних концепцій управління командною роботою; навичок самостійної роботи, гнучкого мислення, відкритості до нових знань, критичності та самокритичності; навичок взаємодії; навичок обґрунтування дієвих інструментів командної роботи організації; вірно описує зміст функціональних сфер діяльності організації.
1	Здобувач продемонстрував посередній рівень знання розуміння та використання вироблення, прийняття та реалізації управлінських рішень щодо командоутворення та командної роботи; вміння відшукувати та узагальнювати інформацію, формулювання висновків

Критерії оцінювання результатів виконання самостійної роботи здобувачів вищої освіти

Бали	Критерії оцінювання навчальних досягнень
4	Здобувач продемонстрував високий рівень продемонстрував високий рівень знання теорій, методів і функцій командоутворення, сучасних концепцій управління командною роботою; навичок самостійної роботи, гнучкого мислення, відкритості до нових знань, критичності та самокритичності; навичок взаємодії; навичок обґрунтування дієвих інструментів командної роботи організації; вірно описує зміст функціональних сфер діяльності організації. Завдання виконані повністю вірно та оформлення відповідає вимогам, є практичні приклади та власні роздуми з теми заняття. Здані виконані завдання вчасно.
3	Здобувач продемонстрував середній рівень знання теорій, методів і функцій командоутворення, сучасних концепцій управління командною роботою; навичок самостійної роботи, гнучкого мислення, відкритості до нових знань, критичності та самокритичності; навичок взаємодії; навичок обґрунтування дієвих інструментів командної роботи організації; вірно описує зміст функціональних сфер діяльності організації.
1-2	Здобувач продемонстрував низький рівень (або його відсутність) знання теорій, методів і функцій командоутворення, сучасних концепцій управління командною роботою; навичок самостійної роботи, гнучкого мислення, відкритості до нових знань, критичності та самокритичності; навичок взаємодії; навичок обґрунтування дієвих інструментів командної роботи організації; вірно описує зміст функціональних сфер діяльності організації.

Назва теми	Форми контролю результатів навчання здобувачів вищої освіти				Разом
	опитування	виконання вправ на практичних заняттях	розв'язування тесту	виконання завдань самостійної роботи (контрольна робота)	
1.Команди в організації: формування, розвиток і функціонування.			24	24	
2. Класифікація команд.					
3. Фактори ефективної командної взаємодії.					
4.Процес командоутворення та динаміка командної роботи.					
5. Тімбілднг та командна робота					
6.Лідерство та командоутворення.					
7.Командний менеджмент в умовах глобалізації економіки.	10	14			24
8.Командна синергія і ефективність команди	10	14			24
підсумковий наскрізний тест	-	-	24	-	24
контрольна робота	-	-	-	28	28
Разом	20	28	24	28	100

Критерії оцінювання результатів опитування здобувачів вищої освіти

Бали	Критерії оцінювання навчальних досягнень
8-10	Здобувач продемонстрував високий рівень знання теорій, методів і функцій командоутворення, сучасних концепцій управління командною роботою; навичок самостійної роботи, гнучкого мислення, відкритості до нових знань, критичності та самокритичності; навичок взаємодії; навичок обґрунтування дієвих інструментів командної роботи організації; вірно описує зміст функціональних сфер діяльності організації. Завдання виконані повністю вірно та оформлення відповідає вимогам, є практичні приклади та власні роздуми з теми заняття. Здані виконані завдання вчасно.
4-7	Здобувач продемонстрував середній рівень знання теорій, методів і функцій командоутворення, сучасних концепцій управління командною роботою; навичок самостійної роботи, гнучкого мислення, відкритості до нових знань, критичності та самокритичності; навичок взаємодії; навичок обґрунтування дієвих інструментів командної роботи організації; вірно описує зміст функціональних сфер діяльності організації..
1-3	Здобувач продемонстрував низький рівень (або його відсутність) знання теорій, методів і функцій командоутворення, сучасних концепцій управління командною роботою; навичок самостійної роботи, гнучкого мислення, відкритості до нових знань, критичності та самокритичності; навичок взаємодії; навичок обґрунтування дієвих інструментів командної роботи організації; вірно описує зміст функціональних сфер діяльності організації.

**Критерії оцінювання результатів виконання вправ на практичних заняттях
здобувачів вищої освіти**

Бали	Критерії оцінювання навчальних досягнень
10-14	Здобувач продемонстрував високий рівень знання теорій, методів і функцій командоутворення, сучасних концепцій управління командною роботою; навичок самостійної роботи, гнучкого мислення, відкритості до нових знань, критичності та самокритичності; навичок взаємодії; навичок обґрунтування дієвих інструментів командної роботи організації; вірно описує зміст функціональних сфер діяльності організації.
6-9	Здобувач продемонстрував середній рівень знання теорій, методів і функцій командоутворення, сучасних концепцій управління командною роботою; навичок самостійної роботи, гнучкого мислення, відкритості до нових знань, критичності та самокритичності; навичок взаємодії; навичок обґрунтування дієвих інструментів командної роботи організації; вірно описує зміст функціональних сфер діяльності організації.
1-5	Здобувач продемонстрував низький рівень (або його відсутність) знання теорій, методів і функцій командоутворення, сучасних концепцій управління командною роботою; навичок самостійної роботи, гнучкого мислення, відкритості до нових знань, критичності та самокритичності; навичок взаємодії; навичок обґрунтування дієвих інструментів командної роботи організації; вірно описує зміст функціональних сфер діяльності організації. Відповіді невірні, або містять значні помилки, що здебільшого належать до того рівня, який неможливо оцінити. Присутні помилки в оформленні та / або невчасна здача завдання.

Критерії оцінювання розв'язання тесту здобувачів вищої освіти

Бали	Критерії оцінювання навчальних досягнень
21-24	Здобувач продемонстрував високий рівень знання теорій, методів і функцій командоутворення, сучасних концепцій управління командною роботою; навичок самостійної роботи, гнучкого мислення, відкритості до нових знань, критичності та самокритичності; навичок взаємодії; навичок обґрунтування дієвих інструментів командної роботи організації; вірно описує зміст функціональних сфер діяльності організації. Завдання виконані повністю вірно та оформлення відповідає вимогам, є практичні приклади та власні роздуми з теми заняття. Здані виконані завдання вчасно.
14-20	Здобувач продемонстрував достатній рівень розуміння та використання вироблення, прийняття та реалізації управлінських рішень щодо командоутворення та командної роботи; вміння відшукувати та узагальнювати інформацію, формулювання висновків, але допустив одну помилку;
7-13	Здобувач продемонстрував середній рівень знання теорій, методів і функцій командоутворення, сучасних концепцій управління командною роботою; навичок самостійної роботи, гнучкого мислення, відкритості до нових знань, критичності та самокритичності; навичок взаємодії; навичок обґрунтування дієвих інструментів командної роботи організації; вірно описує зміст функціональних сфер діяльності організації.
1-6	Здобувач продемонстрував посередній рівень знання розуміння та використання вироблення, прийняття та реалізації управлінських рішень щодо командоутворення та командної роботи; вміння відшукувати та узагальнювати інформацію, формулювання висновків

**Критерії оцінювання результатів виконання самостійної роботи (контрольна робота)
здобувачів вищої освіти**

Бали	Критерії оцінювання навчальних досягнень
24-28	Здобувач продемонстрував високий рівень знання теорій, методів і функцій управління командною роботою; навичок самостійної роботи, гнучкого мислення, відкритості до нових знань, критичності та самокритичності; навичок взаємодії; навичок обґрунтування дієвих інструментів командної роботи організації; вірно описує зміст функціональних сфер діяльності організації. Завдання виконані повністю вірно та оформлення відповідає вимогам, є практичні приклади та власні роздуми з теми заняття. Здані виконані завдання вчасно.
17-23	Здобувач продемонстрував достатній рівень розуміння та використання вироблення, прийняття та реалізації управлінських рішень щодо командування та командної роботи; вміння відшукувати та узагальнювати інформацію, формулювання висновків, але допустив одну помилку;
9-16	Здобувач продемонстрував середній рівень знання теорій, методів і функцій командування, сучасних концепцій управління командною роботою; навичок самостійної роботи, гнучкого мислення, відкритості до нових знань, критичності та самокритичності; навичок взаємодії; навичок обґрунтування дієвих інструментів командної роботи організації; вірно описує зміст функціональних сфер діяльності організації.
1-8	Здобувач продемонстрував посередній рівень знання розуміння та використання вироблення, прийняття та реалізації управлінських рішень щодо командування та командної роботи; вміння відшукувати та узагальнювати інформацію, формулювання висновків

**Рекомендовані джерела інформації
Основні**

1. Муха Р.А. Команда, її сутність та особливості розвитку. *Ефективна економіка*. 2015. № 8. URL: <http://www.economy.nayka.com.ua/?op=1&z=4253>
2. Муха Р.А. Особливості мотивації роботи в команді. *Проблеми системного підходу в економіці*. 2017. № 1. С. 94-98.
3. Gurjar N.A Forward Looking Approach to Project Management. Tools, Trends, and the Impact of Disruptive Technologies. Springer Singapore, 2017. 414 p.
4. Lehmann Oliver F. Situational Project Management. The Dynamics of Success and Failure. Templates. Auerbach Publications, 2016. 298 p.
5. Вараксіна О. В., Воронько-Невіднича Т. В., Барабаш К. Г. Особливості застосування маркетингових комунікацій аграрними підприємствами. *Східна Європа: економіка, бізнес та управління*. 2020. № 2 (25). С. 166–172.
6. Кравчук О.І. Ефективна взаємодія в команді. URL: <https://www.slideshare.net/kravchukok/ss-66544298>
7. Лебедева І.Ю. Методика формування команди проекту. URL: <https://www.sworld.com.ua/simpoz8/103.pdf>
8. Приймак В. Управління проектами: Навчальний посібник. К.: Київський національний університет імені Тараса Шевченка. 2017. 464 с.
9. Розвиток лідерства ; навч. Посіб. / за заг. ред. І. Ібрагімової. К. : Проект «Реформа управління персоналом на державній службі в Україні», 2012. 400 с
10. Сазонова Т. О. Особливості мотивації проектних команд. *Управління ресурсним забезпеченням господарської діяльності підприємств реального сектору економіки: матеріали IV Всеукраїнської науково-практичної інтернет-конференції*, 01 листопада 2019 р. Полтава: РВВ ПДАА, 2019. С. 257-259.

11. Сазонова Т. О. Самомотивація як невід'ємна складова ефективності особистості. *Приазовський економічний вісник*. Випуску 3 (20). С. 123-127.
12. Сазонова Т. О. Стратегічні аспекти сучасної організації мотиваційного процесу. *Матеріали Всеукраїнської науково-практичної інтернет-конференції «Управління ресурсним забезпеченням господарської діяльності підприємств реального сектору економіки»*. Полтава: РВВ ПДАА, 2016. С. 68-70.
13. Сазонова Т. О. Сучасні тенденції в сфері мотивації праці персоналу. *Збірник наукових праць професорсько-викладацького складу академії за підсумками науково-дослідної роботи в 2019 році ПДАА*. Полтава, РВВ ПДАА, 2020. С. 80-82.
14. Сазонова Т.О. Тімбілдінг в управлінні командою проекту. II Всеукраїнської науково-практичної інтернет-конференції «Управління ресурсним забезпеченням господарської діяльності підприємств реального сектору економіки». *Полтава: РВВ ПДАА*, 2017. С. 187-189.
15. Сергеева Т.В., Дорін Фестеу, Гейл Роунтрі. Лідерство і командна робота: Навчальний посібник. Харків: ХНУБА, 2014. 124 с
16. Управління персоналом: підручник / за заг. та наук. ред. к.е.н., проф. В.М. Данюка. К.: КНЕУ; Краматорськ: НКМЗ, 2013. 666с.
17. Шульженко І.В., Запорожченко О.В., Сазонова Т.О. Удосконалення механізму мотивації персоналу сучасного підприємства. *Інфраструктура ринку*, 2020. № 47. С. 133-136.

Допоміжні

1. . Палеха Ю. І. Менеджмент персоналу: навч. посібник. 2-ге вид., виправл. К. : Ліра-К, 2012. 336 с.
2. Якубенко І.М. AGILE-менеджмент, як дієве управління проектами для цілеспрямованих команд. *Економіка. Менеджмент. Бізнес*. 2017. № 4. С. 167-172
3. Батюк Б., Гірняк К. Управління персоналом: навч. посіб. Львів : СПОЛОМ, 2014. 193 с.
4. Іляш О.І., Блохін П.В. Майбутнє HR менеджменту: тенденції, ризики, мотивація. *Ефективна економіка*. 2018. № 10. С. 5-15.
5. Криворучко О.М., Водолажська Т.О. Управління персоналом підприємства: навч. посібник. Х.: ХНАДУ, 2016. 200 с.
6. Морозов, В. В. Формування, управління та розвиток команди проекту (поведінкові компетенції) : навч. посіб. К. : Таксон, 2009. 464 с
7. Скібіцька Л. І. Лідерство та стиль роботи менеджера : навч. посіб. К. : ЦУЛ, 2009. 192 с.
8. Теорія і практика формування лідера: навчальний посібник / О.Г. Романовський, Т.В. Гура, А.Є. Книш, В.В. Бондаренко. Харків, 2017 р. 100 с.
9. Шість стилів управління персоналом. URL: https://www.eduget.com/news/6_stiliv_upravlinnya_personalom_yak_stati_efektivnim_menedzherom-2547.

Інформаційні ресурси з мережі Інтернет

1. HR-Ліга. URL: <https://hrliga.com/index.php?module=mp/journal>
2. Журнал Бізнес Інформ. URL: <http://www.business-inform.net>
3. Журнал Управление персоналом. URL: <https://mediapro.ua/product/upravlenie-personalom-0>
4. Шість стилів управління персоналом: як стати ефективним менеджером. URL: https://www.eduget.com/news/6_stiliv_upravlinnya_personalom_yak_stati_efektivnim_menedzherom-2547
5. Офіційний сайт Національної бібліотеки ім. Вернадського URL <http://www.biblvnad.org.ua>.
6. Менеджмент. Бізнес. URL: <http://www.management.com.ua>